

Richtsnoeren voor de behandeling van verbonden ondernemingen, waaronder deelnemingen

Inleiding

- 1.1. In overeenstemming met artikel 16 van Verordening (EU) nr. 1094/2010 van het Europees Parlement en de Raad van 24 november 2010 tot oprichting van een Europese toezichthoudende autoriteit (Eiopa-verordening)¹ stelt Eiopa richtsnoeren op voor de behandeling van verbonden ondernemingen, waaronder deelnemingen.
- 1.2. De richtsnoeren hebben betrekking op artikel 92, lid 1, onder b) en artikel 111, lid 1, onder m) van Richtlijn 2009/138/EG van het Europees Parlement en de Raad van 25 november 2009 betreffende de toegang tot en uitoefening van het verzekerings- en het herverzekeringsbedrijf ("Solvabiliteit II")², alsmede op de artikelen 68, 168 en 171, onverminderd artikel 84, van de uitvoeringsvoorschriften³.
- 1.3. Deze richtsnoeren zijn gericht tot toezichthoudende autoriteiten in het kader van Solvabiliteit II.
- 1.4. Het doel van deze richtsnoeren is een leidraad te bieden voor de identificatie en de behandeling van verbonden ondernemingen en deelnemingen teneinde een consistente aanpak in alle lidstaten te waarborgen.
- 1.5. In het kader van deze richtsnoeren is de deelnemende onderneming de onderneming die haar solvabiliteitspositie berekent. Met de term verbonden onderneming wordt iedere verbonden onderneming van die deelnemende onderneming verstaan. De term deelneming wordt gebruikt om één bepaald type verbonden onderneming aan te duiden. Aangangsel A van het eindverslag geeft een overzicht van de verschillende termen die in Solvabiliteit II worden gebruikt voor de relatie tussen twee of meer ondernemingen.
- 1.6. Deze richtsnoeren betreffen de behandeling van alle verbonden ondernemingen bij de berekening van het solvabiliteitskapitaalvereiste en bieden een leidraad voor het bepalen van eigen vermogen in het geval van deelnemingen in financiële en kredietinstellingen. De betekenis van het begrip financiële en kredietinstellingen wordt uitgelegd in aangangsel B van het eindverslag.
- 1.7. De richtsnoeren volgen een holistische benadering. Ze beschrijven eerst de identificatie van de verschillende typen verbonden ondernemingen, waaronder deelnemingen. Vervolgens gaan ze in op de behandeling van de verschillende typen verbonden ondernemingen, in het bijzonder deelnemingen in financiële en kredietinstellingen en strategische deelnemingen. Tot slot geven ze een leidraad voor de behandeling van verbonden ondernemingen in de standaardformule en in interne modellen voor de berekening van het solvabiliteitskapitaalvereiste.

---

¹ PB L 331 van 15.12.2010, blz. 48-83.

² PB L 335 van 17.12.2009, blz. 1-155.

³ PB L 12 van 17.01.2015, blz. 1-797.

- 1.8. Waar deze richtsnoeren verwijzen naar de waardering of de waarde van een verbonden onderneming, wordt verwezen naar artikel 13 van de uitvoeringsvoorschriften.
- 1.9. De richtsnoeren betreffen de behandeling van verbonden ondernemingen, waaronder deelnemingen, op individuele basis. In de meeste gevallen zal de identificatie van een verbonden onderneming als individuele entiteit gelijk zijn aan de identificatie van de onderneming als onderdeel van een groep. In sommige situaties zullen er echter verschillen zijn. De verbonden onderneming kan zich bezighouden met zodanige activiteiten dat de deelnemende onderneming en de verbonden onderneming niet onderworpen zijn aan groepstoezicht uit hoofde van artikel 213 van Solvabiliteit II. Ook kan het voorkomen dat enkele entiteiten binnen een groep stemrechten of kapitaal in een onderneming hebben die samen 20% of meer van de stemrechten of het kapitaal van de onderneming vormen. Dat zou ertoe kunnen leiden dat een dergelijke onderneming op groepsniveau wordt geïdentificeerd als een verbonden onderneming. Als echter elke individuele entiteit binnen de groep minder dan 20% van de stemrechten of het kapitaal van de onderneming heeft, zou deze onderneming door geen van die entiteiten binnen de groep op het niveau van de individuele entiteit als verbonden onderneming worden geïdentificeerd.
- 1.10. In bepaalde omstandigheden worden de bepalingen voor individuele entiteiten voor verbonden ondernemingen gebruikt om de bijdrage van die ondernemingen aan het solvabiliteitskapitaalvereiste van de groep te berekenen. Deze omstandigheden worden uiteengezet in de uitvoeringsvoorschriften en in de richtsnoeren van Eiopa voor de berekening van de groepssolvabiliteit.
- 1.11. Aanhangsel C van het eindverslag bevat een methodologie voor de behandeling van alle soorten verbonden ondernemingen in de vorm van een beslisboom. Aanvullende analyse en berekeningen zullen noodzakelijk zijn voor indirecte deelnemingen in financiële en kredietdeelnemingen, zoals uiteengezet in de richtsnoeren 4 en 7. Soms komt de behandeling van deelnemingen overeen met de behandeling die zou voortvloeien uit de toepassing van de standaardformule in gevallen waarbij geen sprake is van een deelneming.
- 1.12. Termen die niet in deze richtsnoeren worden gedefinieerd, hebben de betekenis die is vastgelegd in de rechtshandelingen die genoemd zijn in de inleiding.
- 1.13. Deze richtsnoeren gelden vanaf 1 april 2015.

Richtsnoer 1 - Identificatie

- 1.14. Deelnemende ondernemingen identificeren hun verbonden ondernemingen en deelnemingen op basis van een beoordeling vanuit hun gezichtspunt als individuele entiteit.

1.15. Bij de identificatie van een verbonden onderneming op basis van aandelenbezit, rechtstreeks of door middel van zeggenschap, bepalen deelnemende ondernemingen:

- (a) het aantal stemrechten dat zij hebben als percentage van alle stemrechten binnen een onderneming;
- (b) hun bezit van alle categorieën aandelen die door een onderneming zijn uitgegeven als percentage van het uitgegeven aandelenkapitaal van die onderneming, ongeacht de stemrechten.

Wanneer (a) of (b) 20% of hoger is, behandelen deelnemende ondernemingen hun investering in de onderneming als een deelneming.

Wanneer het gaat om een deelneming in een verzekerings- of herverzekeringsonderneming die onderworpen is aan Solvabiliteit II, heeft de beoordeling onder (a) over het algemeen betrekking op gestort gewoon aandelenkapitaal, als genoemd in artikel 69, onder a), punt i) van de uitvoeringsvoorschriften en de beoordeling onder (b) op gestort gewoon aandelenkapitaal en gestorte preferente aandelen als genoemd in artikel 69, onder a), punt v) van de uitvoeringsvoorschriften.

1.16. Deelnemende ondernemingen zorgen ervoor dat zij het effect van veranderingen in het aandelenkapitaal van verbonden ondernemingen op de in de vorige paragraaf beschreven beoordeling kunnen vaststellen bij iedere gelegenheid dat de deelnemende onderneming haar solvabiliteitskapitaalvereiste berekent overeenkomstig artikel 102 van Solvabiliteit II.

1.17. Bij de identificatie van een verbonden onderneming uit hoofde van artikel 212, lid 2, van Solvabiliteit II op basis van het feit dat de deelnemende onderneming een overheersende of aanzienlijke invloed kan uitoefenen op een andere onderneming, houden toezichthoudende autoriteiten rekening met:

- (a) het bestaande aandelenbezit van de deelnemende onderneming in de onderneming en mogelijke toenames als gevolg van het bezit van opties, warrants of vergelijkbare instrumenten;
- (b) lidmaatschapsrechten van de deelnemende onderneming in een onderlinge waarborgmaatschappij of onderlinge verzekeringsmaatschappij en mogelijke toenames van die rechten;
- (c) vertegenwoordiging van de deelnemende onderneming in het bestuurlijke, beleidsbepalende of toezichthoudende orgaan van de onderneming;
- (d) betrokkenheid van de deelnemende onderneming bij beleidsvormingsprocessen van de onderneming, met inbegrip van besluitvormingsprocessen over dividenden of andere uitkeringen;
- (e) transacties van betekenis tussen de deelnemende onderneming en de onderneming;
- (f) uitwisseling van personen die feitelijk de deelnemende onderneming en de onderneming leiden;

(g) levering van essentiële technische informatie aan de onderneming;

(h) centrale leiding over de deelnemende onderneming en de onderneming.

Toezichthoudende autoriteiten houden bij een eventuele initiële beoordeling door de deelnemende onderneming rekening met de punten (a) tot en met (h) van deze paragraaf.

Richtsnoer 2 - Identificatie van deelnemingen in financiële en kredietinstellingen

1.18. Deelnemende ondernemingen behandelen een verbonden onderneming als een financiële of kredietinstelling wanneer het een instelling is die is geregistreerd of beschreven overeenkomstig artikel 4, leden 1 en 5, van Richtlijn 2013/36/EU of artikel 4, lid 1, van Richtlijn 2004/39/EG. Hieronder vallen alle instellingen die de functies vervullen of de activiteiten verrichten die zijn beschreven uit hoofde van de genoemde artikelen, ook wanneer de instelling niet onder die richtlijnen valt.

1.19. Deelnemende ondernemingen waarborgen dat iedere deelneming in een financiële of kredietinstelling waarin zij indirect stemrechten of kapitaal hebben, op dezelfde wijze worden behandeld als een deelneming in een financiële of kredietinstelling waarin zij direct stemrechten of kapitaal hebben.

Richtsnoer 3 - Identificatie van een strategische deelneming

1.20. Deelnemende ondernemingen identificeren strategische deelnemingen overeenkomstig artikel 171 van de uitvoeringsvoorschriften als volgt:

(a) Deelnemende ondernemingen die de standaardformule gebruiken voor de berekening van hun solvabiliteitskapitaalvereiste, identificeren hun strategische deelnemingen ongeacht de vraag of hun deelneming in een verzekerings- of herverzekeringsonderneming, in een financiële of kredietinstelling of in een willekeurige andere verbonden onderneming is.

(b) Deelnemende ondernemingen die een intern model gebruiken voor de berekening van hun solvabiliteitskapitaalvereiste, identificeren strategische deelnemingen in financiële en kredietinstellingen uitsluitend om te beoordelen of artikel 68, lid 3, van de uitvoeringsvoorschriften van toepassing is.

1.21. Om aan te tonen dat zij voldoen aan de vereisten van artikel 171 van de uitvoeringsvoorschriften, verdelen deelnemende ondernemingen een deelneming niet in verschillende delen, waarbij ze sommige delen wel en andere niet als strategisch behandelen. Wanneer een specifieke deelneming als strategisch is geïdentificeerd:

(a) zijn in het geval van een deelneming in een financiële of kredietinstelling alle investeringen in het eigen vermogen strategisch;

(b) zijn in het geval van iedere andere verbonden onderneming alle aandelenbeleggingen in de deelneming strategisch.

- 1.22. Wanneer deelnemende ondernemingen aantonen dat de waarde van de aandelenbelegging waarschijnlijk aanzienlijk minder volatiel is, zorgen zij er overeenkomstig artikel 171, onder a), van de uitvoeringsvoorschriften voor dat:
- (a) in de tijd consistente en passende waarderingen worden toegepast op zowel de deelneming als de overige aandelen die als basis voor de vergelijking zijn geselecteerd;
  - (b) zij het effect van hun impact op de waarde van de deelneming in aanmerking nemen.
- 1.23. Wanneer deelnemende ondernemingen aantonen dat de aard van de investering strategisch is, overeenkomstig artikel 171, onder b), punten i) tot en met iii) van de uitvoeringsvoorschriften:
- (a) geven zij aan gedurende welke periode de strategie van het houden van de deelneming geacht wordt te worden gevolgd;
  - (b) houden zij rekening met het effect van marktomstandigheden op de belangrijkste beleidsonderdelen;
  - (c) stellen zij eventuele significante factoren vast die het vermogen van de deelnemende onderneming om zijn strategie voort te zetten, beïnvloeden of beperken, evenals de manier waarop de invloed van deze factoren zou (kunnen) worden verminderd.
- 1.24. Wanneer deelnemende ondernemingen aantonen dat er een duurzame verbinding bestaat, overeenkomstig artikel 171, onder b), punt iv), van de uitvoeringsvoorschriften, houden zij rekening met de volgende criteria
- (a) bestaat er een langdurige stabiele relatie tussen beide ondernemingen?
  - (b) leidt die stabiele relatie tot een nauwe economische band, het delen van risico's en voordelen tussen de ondernemingen of de wederzijdse blootstelling aan risico's?
  - (c) welk soort relatie bestaat er tussen beide ondernemingen - eigendom, gemeenschappelijke producten of distributielijnen, cross-selling, het opzetten van joint ventures of andere langdurige operationele of financiële banden?
- 1.25. In overeenstemming met artikel 171, onder b), punt v) van de uitvoeringsvoorschriften beschouwt een deelnemende onderneming die onderdeel is van een groep, het beleid dat is bepaald door de uiteindelijke moederonderneming, of anders door de onderneming die het belangrijkste beleid voor de groep als geheel bepaalt, als het beleid dat het handelen van de groep stuurt of beperkt.
- 1.26. Deelnemende ondernemingen documenteren hoe zij omgaan met de zaken die zijn uiteengezet in artikel 171 van de uitvoeringsvoorschriften en de paragrafen 1.21 tot en met 1.25, met inbegrip van eventuele andere relevante factoren, samen met ter zake dienend ondersteunend materiaal.

Richtsnoer 4 - Omvang van berekeningen uit hoofde van artikel 68 van de uitvoeringsvoorschriften

- 1.27. Wanneer deelnemende ondernemingen de waarde van deelnemingen in financiële en kredietinstellingen bepalen in het kader van artikel 68 van de uitvoeringsvoorschriften, nemen zij daarin aandelen en eventuele andere eigenvermogensbestanddelen op, ongeacht of ze deze direct of indirect bezitten.
- 1.28. Deelnemende ondernemingen hanteren de volgende benaderingswijzen:
- (a) Voor direct bezit gebruiken zij ten behoeve van artikel 68 van de uitvoeringsvoorschriften de waarde van deelnemingen in financiële en kredietinstellingen, zoals door de deelnemende onderneming vastgesteld in overeenstemming met de waarderingsgrondslagen van Solvabiliteit II, zoals uiteengezet in Richtsnoer 5.
  - (b) Deelnemingen in financiële en kredietinstellingen die zij indirect houden via een andere deelneming in een financiële of kredietinstelling, worden niet in aanmerking genomen ten behoeve van artikel 68, omdat de waarde hiervan al is opgenomen in de waarde van de directe deelneming in een financiële of kredietinstelling in overeenstemming met punt a).
  - (c) Aftrek voor een indirecte deelneming in een financiële of kredietinstelling wordt alleen toegepast wanneer verbonden ondernemingen tussen de deelnemende onderneming en de financiële en kredietdeelneming zelf geen financiële en kredietdeelnemingen zijn.
  - (d) Voor andere indirecte deelnemingen in een financiële of kredietinstelling wordt ten behoeve van artikel 68 van de uitvoeringsvoorschriften de waarde van de deelneming gebruikt als bepaald door de verbonden onderneming in overeenstemming met artikel 13 van de uitvoeringsvoorschriften.
  - (e) De waarden die worden gebruikt in het kader van artikel 68 van de uitvoeringsvoorschriften dienen het directe en indirecte proportionele eigendom van de deelneming in de financiële of kredietinstelling weer te geven.

Richtsnoer 5 - Berekeningen ten behoeve van artikel 68 van de uitvoeringsvoorschriften

- 1.29. Bij het berekenen van 10% van de bestanddelen uit artikel 69, onder a), punten i), ii), iv) en vi) van de uitvoeringsvoorschriften ten behoeve van artikel 68 van de uitvoeringsvoorschriften gebruiken deelnemende ondernemingen het bedrag aan kernvermogensbestanddelen vóór enige aftrek ingevolge artikel 68 van de uitvoeringsvoorschriften met betrekking tot deelnemingen in financiële en kredietinstellingen.

- 1.30. Wanneer de waarde van alle deelnemingen in financiële of kredietinstellingen ten behoeve van artikel 68, lid 2, van de uitvoeringsvoorschriften, anders dan deelnemingen als bedoeld in artikel 68, lid 1, van de uitvoeringsvoorschriften, niet meer bedraagt dan 10% van de bestanddelen in artikel 69, onder a), punten i), ii), iv) en vi) van de uitvoeringsvoorschriften, vindt geen aftrek plaats en is Richtsnoer 8 of 9 van toepassing.
- 1.31. Deelnemende ondernemingen passen artikel 68, lid 3, van de uitvoeringsvoorschriften alleen toe indien:
- (a) zij overeenkomstig Richtsnoer 3 hebben aangetoond dat de deelneming voldoet aan de criteria voor een strategische deelneming;
  - (b) de deelnemende onderneming en de deelneming zijn opgenomen in berekeningen op basis van methode 1 in overeenstemming met Richtlijn 2002/87/EG voor het financiële conglomeraat waartoe zij behoren of op basis van methode 1 onder Solvabiliteit II.

Richtsnoer 6 - Aftrek met betrekking tot deelnemingen in financiële of kredietinstellingen

- 1.32. Wanneer het niet mogelijk is aftrek overeenkomstig artikel 68, leden 1 en 2, van de uitvoeringsvoorschriften toe te passen op de overeenkomstige Tier als uiteengezet in artikel 68, lid 5, van de uitvoeringsvoorschriften, gaan ondernemingen als volgt te werk:
- (a) Wanneer de af te trekken bestanddelen niet zijn ingedeeld in de Tiers als uiteengezet in artikel 68, lid 5, van de uitvoeringsvoorschriften, vindt alle aftrek plaats van het bedrag van de bestanddelen die zijn opgenomen in artikel 69, lid a), onder i), ii), iv) en (vi) van de uitvoeringsvoorschriften.
  - (b) Wanneer het bedrag van de aftrek groter is dan het bedrag waarvan het moet worden afgetrokken in overeenstemming met artikel 68, lid 5, van de uitvoeringsvoorschriften, wordt het resterende bedrag als volgt afgetrokken:
    - (i) Aanvullende Tier 1-instrumenten die bestanddelen uit artikel 69, onder a), punten iii) en v), en b), van de uitvoeringsvoorschriften overschrijden, worden afgetrokken van bestanddelen uit artikel 69, onder a), punten i), ii), iv) en vi) van de uitvoeringsvoorschriften.
    - (ii) Tier 2-instrumenten die kernvermogensbestanddelen uit artikel 72 van de uitvoeringsvoorschriften overschrijden, worden eerst afgetrokken van bestanddelen uit artikel 69, onder a), punten iii) en v), en b) van de uitvoeringsvoorschriften, en vervolgens van bestanddelen uit artikel 69, onder a), punten i), ii), iv) en (vi) van de uitvoeringsvoorschriften, totdat het gehele bedrag is afgetrokken.

Richtsnoer 7 - Aanpassingen wegens aftrek van indirecte deelnemingen in financiële of kredietinstellingen

- 1.33. Wanneer, overeenkomstig artikel 68 van de uitvoeringsvoorschriften, volledige of gedeeltelijk aftrek van de waarde van een indirecte deelneming in een financiële of kredietinstelling vereist is, dienen deelnemende ondernemingen, uitsluitend voor de berekening van het solvabiliteitskapitaalvereiste:
- (a) de waarde van de directe deelneming in de verbonden onderneming, die een actief is van de deelnemende onderneming via welke indirect wordt deelgenomen in de financiële of kredietinstelling, te verminderen met het bedrag van de aftrek;
  - (b) voor de onder a) beschreven aanpassing de aanpak te volgen die is vastgelegd in artikel 68, lid 5, van de uitvoeringsvoorschriften en in Richtsnoer 6.

Richtsnoer 8 - Toepassing van de standaardformule op verbonden ondernemingen

- 1.34. Dit richtsnoer geldt voor deelnemende ondernemingen die de standaardformule gebruiken voor de berekening van het solvabiliteitskapitaalvereiste met betrekking tot de risico's die voortvloeien uit verbonden ondernemingen waarin de deelnemende onderneming direct deelneemt.
- 1.35. Wanneer een deelnemende onderneming als activa eigenvermogensbestanddelen van een verbonden onderneming bezit en de waarde daarvan niet of niet volledig wordt afgetrokken van het eigen vermogen van de deelnemende onderneming als gevolg van de toepassing van artikel 68 van de uitvoeringsvoorschriften, worden risico-opslagen voor de resterende waarde van die deelnemingen berekend volgens de standaardformule.
- 1.36. De deelnemende onderneming past de standaardformule als volgt toe:
- (a) Gewone of preferente aandelen in het kapitaal van de verbonden onderneming worden behandeld als aandelen waarop, waar van toepassing, de submodule aandelenrisico wordt toegepast.
  - (b) Achtergestelde verplichtingen die zijn uitgegeven door de verbonden onderneming worden behandeld als financiële instrumenten, rekening houdend met contractuele voorwaarden en zo nodig met toepassing van marktspanningen, waaronder het rentepercentage, de spread, de valuta, concentratie en andere risico-submodules voor zover van toepassing.
  - (c) Bezittingen van bovenstaande deelnemingen die zowel kenmerken hebben van aandelen als van obligaties, worden behandeld in overeenstemming met Richtsnoer 5 van de richtsnoeren voor de behandeling van markt- en tegenpartijrisico's in de standaardformule.

Richtsnoer 9 - Toepassing van interne modellen op verbonden ondernemingen

- 1.37. Dit richtsnoer geldt voor deelnemende ondernemingen die een volledig of gedeeltelijk intern model gebruiken om het solvabiliteitskapitaalvereiste met betrekking tot de risico's uit verbonden ondernemingen te berekenen.
- 1.38. Wanneer een deelnemende onderneming als activa eigenvermogensbestanddelen van een verbonden onderneming bezit en de waarde hiervan niet of niet volledig wordt afgetrokken van het eigen vermogen van de deelnemende onderneming als gevolg van de toepassing van artikel 68 van de uitvoeringsvoorschriften, worden de risico's die voortvloeien uit de resterende waarde van dat bezit, opgenomen in het interne model.
- 1.39. De deelnemende onderneming neemt in het interne model alle kwantificeerbare risico's van betekenis op die voortvloeien uit haar verbonden ondernemingen, rekening houdend met posities in de verbonden ondernemingen, waaronder aandelen en achtergestelde verplichtingen. Relevante metingen van deze risico's dienen in het model te zijn weerspiegeld.
- 1.40. Wanneer een deelnemende onderneming voor een deelneming of verbonden onderneming het solvabiliteitskapitaalvereiste op het niveau van de individuele entiteit berekent op een manier die rekening houdt met risico's voor de waarde van de onderliggende activa en passiva van die gelieerde onderneming, zorgt zij ervoor dat dit een passende berekening op het niveau van de individuele entiteit is. Zij mag deze berekening niet vervangen door een geconsolideerde berekening, alsof de deelnemende onderneming en haar verbonden onderneming een groep in de zin van Solvabiliteit II vormen.

Regels inzake naleving en rapportage

- 1.41. Dit document bevat richtsnoeren die zijn uitgebracht uit hoofde van artikel 16 van de Eiopa-verordening. Ingevolge artikel 16, lid 3, van de Eiopa-verordening moeten bevoegde autoriteiten en financiële instellingen zich tot het uiterste inspannen om de richtsnoeren en aanbevelingen na te leven.
- 1.42. Bevoegde autoriteiten die voldoen of van plan zijn te voldoen aan deze richtsnoeren, dienen deze op een passende manier op te nemen in hun wetgevende of toezichthoudende kader.
- 1.43. Bevoegde autoriteiten bevestigen Eiopa binnen twee maanden na publicatie van de vertaalde versies of zij aan deze richtsnoeren voldoen of voornemens zijn hieraan te voldoen, of geven anders redenen voor niet-naleving op.
- 1.44. Indien op deze uiterste datum geen antwoord is ontvangen, zullen de bevoegde autoriteiten worden beschouwd als autoriteiten die niet voldoen aan de rapportageverplichtingen, en als zodanig worden geregistreerd.

Slotbepaling inzake herziening

- 1.45. Deze richtsnoeren kunnen door Eiopa worden herzien.